

ХТО ЗРОБИВ МЕНЕ БОЛЬШЕВИКОМ.

Може комусь буде чудно і смішно з того, що я отут беруся писати. Але мені то зовсім не до сміху, хоч і плакати також нема потреби. Однак, коли я огляну на свою минувшину, то справді є там багато такого, над чим можна і плакати і сміятися. А тому, що майже кожний український імігрант переживав в Канаді те саме, що й я, то не буду я тут описувати ні плаксивого ні смішного зі свого "життя", а просто приступлю до того, що відповідало б заголовку цієї моєї писанини.

Наперед перепрашаю читачів, що не пишу письменницьким стилем, як то кажуть вчені люди, бо на фармі між корчами не мномогу навчися. Також прошу редакцію "Укр. Роб. Вістей" помістити ці мої так би сказати, спомини, бо ви, товариші, часто пишете, що кожний робітник і фармер своєю бідною висловлювати на сторінках "У.Р.В." свої думки та ділитися ними зі своїми товаришами по праці.

Отже хто мене зробив большевиком і як?

Ніхто з вас, товариші, не відгадає. Бо ви сейчас будете казати: Ленін, Троцький, або большевицькі агітатори в Канаді, або "Укр. Роб. Вістей". А націоналісти скажуть, що большевицькі рублі зробили мене большевиком. (Бо фармері доволка мене (не всі) і так починають казати, що се мене большевики підкупили, аби я ширив на фармах большевицьку пропаганду.)

Отже знайте, товариші, що большевиком зробив мене "Укр. Голос" і "Кан. Фармер".

Неймовірно — але правдиво. Поправді сказати, я сам не знаю, чи я є большевик, бо не розумію самої суті большевизму. Тимчасом доколички фармері кличуть мене большевиком. Стрінуся з якимбудь фармером, а він до мене — "як там большевицькі справи коло вас?" Зайду в містечку до skleпу шось купити, а бизнесмен до мене — "гало, большевікі!"

Я на початку сервісу ся, відпекував ся, грозив навіть поліцією за "провокацію", а тепер дав годі. Тепер? Тепер і справді мені здається, що я большевик. Біда лишень, що я не маю образования і тому не можу як слід зрозуміти большевизму, если такий існує. Однак, коли між місцевими фармерами приходять до якоїсь закарлюки, то вони, на сваришиши над нею досить, звертають ся за порадою до большевика, себто до мене, бо кажуть, що я письменний, то й поможу їм розібратися в сім питанні.

От я вже й знова розвів ся не над тим, про що обіцяв писати. Приступаю вже до справи. Я є фармер. Фармеру вже 11 літ, в околиці пару десятків миль на північ від Вегреві, в провінції Альберта. Завяту корчував я ліси, щоби прочистити кусочок землі. Я тягнув коріне з землі, а воно тягнуло мене за пачки. Цілих п'ять літ тягнули ми так один другого, поки я дотягнув ся до куска "власного" хліба.

Після сего я взяв ся до "політики" та до релігійних справ. Воно то не сам я взяв ся, але прийшли люди і втягнули мене. Втягнули-кажу, бо на фармах все і всі "тягнуть" фармерів і фармер також тягне. Кожний фармер обовязково тягне коріне з землі, велика скількість фармерів "тягнуть" самогонку, тягнуть часами один другого за чуприну і т. д., "як належить ся в господарстві".

А хто вже фармера не тягне? Тягнуть його-компанійні агенти, тягнуть власти за самогонку, а народні діачі, так ті не тягнуть, але просто так намагають фармера на всі боки. Отже, кажу, прийшли люди і втягнули мене до політики та до релігійних справ, бо кажуть, що такі порядки гріхив у мене накопичилось.

"За послідних шість літ поєра я і консерватів, і лібералів, працював і для "фармерської" організації. Так само і з релігією: переконавав мене і греко-католицький пів, і пресвітеріанський проповідник, нарешті переконав греко-православний, який доказав мені, що одинака дорога до раю веде лише через нове православ'я.

Ви скажете, товариші робітники: "от якийсь собі чоловічина, безхарактерний, хто його накрутить, того він і пісню співає. Добре вам казати: Ви мали змогу бачити у містах книжки, ріжні часописи, мітинги, дебати, спори і виробляти на них свій світогляд. А прийдіть та виробіть його тут в корчах? Тут на вас чатує если не бизнесовий, то політичний агент, а ні то від якоїсь секції, чатує на вас той агент, як павук на муху." А правдивого, живого слова не почуєте, хоч би ваше серце розірвало ся з болю, з жаги за тим словом правди. Тут правду кожний натягає на своє колито. А фармер беть ся між ними як риба об лід, шукаючи той правди.

Коли я читаю в "У.Р.В." дописі з деяких фармерських місцевостей, що там фармері свідомі вже клясово, що вони зорганізували ся вже у дійсну фармерську організацію, то мені хочеть ся плакати і сміятися.

"Товариші! Ми, фармері, блудимо між трома соснами і шукаємо виходу. Мене звуть большевиком і мені самому здається, що я найшов вже нарешті дійсний шлях, але я вже так багато разів попік ся на горячій, що тепер і на холодне дуо. Если я і читаю тепер "Укр. Роб. Вістей", то не беру всего на віру, не розкувашив всего як слід. Кожде слово я обмірковую, без ріжниці того, хто його написав: Ленін, Троцький, чи редактор або співробітник "У.Р.В." Бо если-б я не думав над тим, що я читаю, то я і до сеї пори був би читав лише "Укр. Голос".

Отже через довгі роки читав я "Укр. Голос". Часами платив я за него, часами йшов він мені безплатно. Читав і думав над прочитаним. Мій сусід передплачував "Кан. Фармер" і ми обмінювали ся тими газетами, говорили над прочитаним. А говорити було над чим. Ой і слади-ж ми прокляті на адресу тих страшних большевиків. Хотіли пімститися на них за нищене української літератури, штуки, за катоване українських діачів, за запродане Галичини Польщі, за вигнане з України тисячів ширивих Українців тільки за те, що вони бажали добра нещій Україні. І дивно мені було, що культурні держави можуть спокійно дивитися на ці звірства. Мало того, мене дивувало, що і в Канаді є люди, які обороняють большевиків, ті люди видають тут свої газети, книжки і ніхто їм нічого за се не каже. Бо "начитавшись ріжних несогворених річій про большевиків, я инакше не уявляв собі большевика, як чоловіка з очима налятими кровю, в якого кілька револьверів за поясом, в кожній кишені по бомбі і ніж в зубах.

А тепер? Бігме, смішно — мене звуть большевиком... Мене, в якого руки порепані від праці коло ріл, який на курку кидає кнем так, щоби лише налякати, але не вдарити, якого на кожнім кроці скубуть ріжні агенти — бизнесові, сектанські і "народні", скубуть, як Сидорову козу.

Начитавшись одного разу в "Укр. Голосі" про те, як то большевики вистріляли на Україні шось з півтори тисячі попілв, народних діачів, ограбили церкви з золота і в кишках, ухах та за зубами вивезли його за границю, начитавшись про те, який то на Україні голод, а большевики внозять збіже з України до Богарії і все те оправдують "комуністичні дурисвіти", з "Укр. Роб. Вістей", я рішив заробити на дорогу, поїхати до Вінніпегу і підняти там повстане проти "Укр. Роб. Вістей".

СМІЯТЕ СЯ, ХОЧ ЯК ХОЧЕТЕ, АЛЕ ХОТІВ СЕ ЗРОБИТИ.

Сю думку я сказав своєму сусідові. Розуміть ся, він мене висміяв, а я його видаяв. Бо мене обурювало, як може чоловік сміятися, коли я йому під очі показую описи про звірства большевиків над невинним населенням.

Мій сусід все-ж такі поради мені не горячати ся, та не брати того всего так дуже до серця. Може, каже він, се ще неправда. Бо буди-ж випадки, що газети писали про розстріл большевиками якогось народного діача, а той діач ще й до нього здоровісенький. Напишіть, каже мій сусід до мене, щоби вам прислали сюди "Укр. Роб. Вістей", ви перечитаете, подивитесь, може і зовсім не треба буде їхати аж до Вінніпегу.

А не дїждуть вони того, щоби я до них писав — відповів я.

То не пишіть до редакції "Укр. Роб. Вістей", а напишіть до редакції "Укр. Голосу", щоби прислали вам хоч одно число "У. Р. Вістей".

Ідея! Написав я пару слів, згадав, що я є передплатником, вложив в конверту марку і післав до "Укр. Голосу".

Чекаю тиждень, чекаю другий і нарешті вже й місяць і ні слуху ні духу, так і до нишнього дня.

Іду я до свого сусіда — передплатника "Кан. Фармера".

Пишіть — кажу я — листа до "Кан. Фармера", щоби прислав вам одно число "Укр. Роб. Вістей".

Сусід пише, я вкладаю марку в конверту і шлемо до редакції "Кан. Фармера" за "Укр. Роб. Вістей"... Просимо лише одно число на показ і всі розводи за се оплачуємо та заведимо, що ми не є большевики. Післали:

Чекаємо тиждень, другий, третій і так до нишнього дня чекаємо.

Чому-ж се наші народні діачі не хочуть вловодити м... бажана, думав я. Я ж так сердечно їх промов і розкоди оплачував. Если-ж "Укр. Роб. Вістей" така не гарна газета, то пишіть на мене, дивись, яка вона не гарна і десятому закази, щоби не читав її. А то не присилаєте. А може... може ви параноє, брешете, що вона не гарна, тому і не присилаєте.

Така думка почала пробуджуватися в мене.

Сего бути не може, переконавав я себе... Але "Укр. Роб. Вістей" тепер я дістаю. Скоро лише поїду до Вегреві, там когось розпитаю, яка адреса "У.Р.В." і пішлю. Бо мушу власними очима переконатися, що то за звірі сидять там в "Укр. Роб. Вістей".

І переконаюсь!

Фармер-Нятяга.

ПЛАНІ ВЛАДИВОСТОЦЬКОГО СОВІТСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Владивостоцьке совітське правительство проголосило слїдуючу програму відносно своєї будучої політики:

1. Цілковито знищити білогвардійських бандитів.
2. Не признавати постійного користування заграничним капіталом.
3. Прогнати Японців зі Сахаліну.
4. Старатися о признане совітського правительства алянськими державами.
5. Заключити угоду зі Злученими Державами на практичних підставах.
6. Довести до рівноваги бюджету.
7. Застановити безужиточну або непродуктивну індустрію.
8. Обмежити свої потреби до власних виробів.
9. Направити средства транспорту.
10. Постаратися для безробітних о хліб і працю.

Радянська влада, яка останніми часами всі свої сили звернула на економічне поле, докладає всіх зусиль, щоби наладити економічне жите.

І так ЦВ.К. постановив асигнувати 20 мільонів золотом на віднову сільського господарства в 1923 р.

СЕМІЙ ВСЕРОСІЙСЬКИЙ ЗІЗД РАД.

VII. Всеукраїнський та X. Всеросійський Зізид Рад безперечно пінуть нову добу історичних подій. Велиодні, велитенські маніфестації з нагоди 5-их роковин Жовтневої Революції, що відбули ся скрізь по Радянських Республіках, показують, яку то велику силу ми маємо. Подолати її тепер навряд чи спроможуть ся сили капіталістичного пекла.

Після того, як буржуазія відмовила ся дати нам позичку на визнати нас, ми покладали завести протекційну систему в свій промисловости. І се не відбило ся шкідливо на нашому народному господарстві; ми спостерігаємо тепер у її розвитку в деякій мірі стабільність і планоірність. Наші найкраще обладвані машинобудівельні заводи дістають замовлення на паротяги і, безперечно, вони вбиратимуть ся в силу. Що правда, зає стоїть справа на металургійній промисловости. Де далі більше я здобуване вугля в Донбасі: з мільярдів цифр збільшення я зменшені здобичі вираховуємо пересічне колиханє між 25 й 30 мільонами пудів на місяць, та проте ся здобич що місяця більшає. Отака є зміна в промисловій галузі на початку 6-их роковин існуюварадянської Влади. І сю зміну повинно ся усталити.

Крім сего, партійні і радянські робітники звернули свою увагу на відроджене сільського господарства. Страшене лихо — горожанська війна і боротьба за контр-революцією — зменшило засівну площу з 1914 мільонів десятин 1916 р. на 17 1/2 міль. дес. 1921 року. Друге лихо, що впадо на країну, — голод поменшив площу засіву ша на три міль. десятин. Але ці зменшення, ці страшні цифри, стосують ся здебільшого до голодних місцевостей, а всі врожайні губернії де далі засівають все більшу площу і подекуди засівають ся 95% площі, що була перед війною.

Се говорить, що ще рік партія й радвала, попрацюють і ми матимемо не тільки передової площі засіву, а й зовсім забудемо, що то є за лихо — контр-революція й голод.

Уряд і спеціальна комісія, що змагали ся з голодом, а тепер з його наслідками, чим дуже заходжують ся, щоби остаточно його позбутися ся. З 4-ох мільонів голодуючих тепер залишило ся тільки 800.000, та й то здебільшого з незасіяних господарств. Ім дають ся допомога стати на ноги, засіяти землю, набути конячку, здобути сільсько-господарське знарядє і т. ин. Зовсім голодних у нас зараз на Україні знайдеть ся може тисяч 15 — 20 чол.

Всі наші організації, кооперативи, спекомісії видали на допомогу селянському господарству насіяна за сів загально більш як 10 міль. пуд. Се нечувана цифра і доводить во-

на про розмір важких заходів, на розмір усіх державних, кооперативних та інших організацій, що заходжували ся дістати змоги вишукати се збіже, перевезти його і дати селянинови.

Надто пильну увагу слід звернути всій країні на освіту селянських мас. В освітній царині, де, здаєть ся, революція повинна була-б почати нову еру, ми признаємо ся перед цілим світом, що через лиху годину, якої ми зазнали/і в якій чималу ролю відіграв шкідливий саботаж представників буржуазної науки (а їх було не менш як девять десятих усіх діячів освіти) — стало ся, що низша народна школа, безперечно, зазнала великої шкоди. Коли з 24.000 шкіл зменшило ся до 21.000, то се зменшене з одного боку є відносно, що пояснити його можна зменшенем усєї людности, а з другого боку — се є наслідок несприятливих умов, про які було сказано вище.

Зберегти в сих умовах школу змогла тільки суро-народна, радянська влада. Педагогічного персоналу — по вищих школах разом із учителями й учнями в нас побільшало мало не вдвое.

Оттак ми "дикуни" ставимо ся до науки. Хай кожний селянин і робітник се пам'ятає і де буде треба хай кожному перекаже про се. Так в загальних рисах наші успіхи й неуспіхи в галузі освіти на Україні на початку 6 роковин нашого істнованія.

Ніби височезна піраміда стоить над цілим світом Радянської Республіки і піднявши історичний червоний прапор з гаслом "пролетарі всім країн'єдуйте ся", закликають вони до тої боротьби, що позначила ся на прогній-патриричного істнованія їх — радами, перемогами, муками, поразками й розчаруванєм; вони твердо вірять в здійснене найкращих ідеалів людства; вони є могутні, як морські буруни, в нестримному русі до комунізму.

Хай же кожний трудячий робітник і селянин попрацює над своїм розвитком і над поліпшенем побуту своєї родини, хай віддає перші свої думки на добробут своєї держави. Хай селянин думкою своєю доходить значния пролетарської революції. Давні часи й теперішні повні руйнованія і занепад цілих держав, але-ж від розпочате пролетаріатом і організувати державу трудящих цілого світа.

І тоді тільки буде перейдено рубікон, що відокремлює нас від інших держав. Іхні чвари, невинність, лихо, сльози й кров, що не дають пролетаріатови в загоді працювати, цезнуть і дадуть місце величезному обєднанню вселюдських зусиль до комунізму.

Нема крамоші долі, як доложити кождому рук до сеї справи.

Г. Петровський.

РІКА РОСЬ ТАКОМ ЖЕРАЛО ЕНЕРГІЇ.

Другий доклад проф. Круковського був присвячений справі використання водної енергії ріки Росі. З докладу виявилось, що Рось має всі особливости, потрібні для того, щоби використати її енергію й проходить через район, в котрому росташовано багато міст, місточок і сіл. Там є цукроварні, гуральні, млини і т. и.

Рось може дати до 10 тисяч кіньських сил, при найменшій паровій запасі, а з середнім паровим запасом до 50 тисяч кіньських сил, що складає половину потреби в електриці Київщини.

Вже тепер селяни на свої кошти використовують до півтори тисячі кіньських сил. В 1915 році істнувало товариство "Електро-Рось", яке гадало влаштувати під Корсунем стачію на 6 тисяч кіньських сил.

Можливі електричні центри Київщини.

Тепер вже варто було-б встановити такі електростанції: Біла Церква, Богуслав, Стеблів, Корсунь, Рокитня й Ольшаниця. В кождому з цих пунктів можна зробити установки приблизно на 600 кіньських сил без парового резерву, а з паровим резервом до 5 тисяч кіньських сил. Усього з паровим резервом 5 установок дадуть до 18 тисяч кіньських сил. Обійдуть ся се в 300 довільськових карбованців від кождої кіньської сили.

Усього Рось може дати енергії на 50 тисяч кіньських сил. Сю енергію буде розподілено приблизно так: для міста Київ — 20 тисяч кіньських сил, для сільського господарства й промисловости на місцях до 15 тисяч кіньських сил. Як буде використано решту енергії раз передбачати важко, тим більше, що органи цукрової промисловости ще не виявили своєї думки про можливі розміри електростанцій своїх підприємств.

По докладі було ухвалено вдатися до Губеконюмарди з конкретними планами й проектами використання ріки Росі.

Губернській комісії в справі електростанцій доручено звернути більшу увагу на вияснене потрібної кількості матеріялів, робочої сили, потрібних для електростанції, а так само того, скільки коштуватимуть всі потрібні для електростанції роботи.

Усім Трестам й Губкомунвідділов запропоновано подати мірковане про використання енергії Росі.

Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістей!"

ЕЛЕКТРОФІКАЦІЯ КИЇВСЬКОГО РАЙОНУ МОЖЛИВА.

По докладі було ухвалено звернути на сю справу найбільшу увагу Губеконюмарди, для того, щоби поставити її рубя перед Українською Економічною Радою й Державною Плановою Комісією України, та якнайшвидше доказати, що електростанція Київського району є річ цілком можлива й дуже нагальна.

ТІЛЬКИ ЩО ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДВІ НАУКОВІ КНИЖКИ:

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ КАРЛА МАРКСА

Книжка має 328 сторін друку і розділена на три головні частини:

1. Товар, гроші, капітал. — 2. Навагарість. — 3. Заробітна платня і дохід з капіталу.

Сі частини знова поділені на кільканайшай розділів.

Завданем сеї книжки є — познайомити зі змістом "Капіталу" тих, які не мають часу або засобів, щоби його студіювати, а також вона улепшить студії тих, котрі студіюють "Капітал".

Економіка править світом і тому кожний робітник повинен знайомитися і студіювати економічні науки.

Ціна книжки \$1.00.

ЯК ПОВСТАЛА РЕЛІГІЯ І ВІРА В БОГІВ

Написав Гавріл Кунюв.

Книжка має 180 сторінок друку.

ЗМІСТ:

1. Новішні досліди релігії. — 2. Як повстали ідеї про духів і богів. — 3. Початки почитання духів. — 4. Від почитання духів до почитання тотемів і праїлів. — 5. Сотворене світа. — 6. Небо і пекло. — 7. Початок праїлів і жертва праїлам. — 8. Від почитування праїлів до культури природи. — 9. Останки культу духів і праїлів у старо-індійській релігії. — 10. Як Індра з племенного праїлівського бога став богом природи?

Самі нагоди розділів вказують на те, яку наукову вартість має ся книжка. Не воюйте з релігією фразами, а докажите її дійсне значінє, на підставі строго-наукових дослідів і фактів. В сьому вам, якраз поможе ся книжка.

Ціна книжки 50 центів.

Замовлення шліть на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ЕЛЕКТРОФІКАЦІЯ КИЇВСЬКОГО РАЙОНУ.

11-го грудня в торговельно-промисловій Раді при Губернській Раді народного господарства відбуло ся засіданє, на якому було вислухано доклад проф. Круковського про електростанцію Київського району, який охоплює Київщину, Поділе, Волинь, Чернігівщину і Полтавщину.

Докладчик зазначив, що комісія в справі електростанції Київського району працює вже півтора року — від цвітня 1921 року, виконуючи завданє комісії в справі електростанції Р.С.Ф.С.Р.

Ми маємо цінні жерела енергії.

Головною роботою комісії було вивченє жерел електричної енергії району. Таким жерелами в нашому районі є торфи, бурій вуголь і сила води наших рік. В сій роботі брали участь всі установи, які працюють над використанням природних богатств району. Іх робота дала не зовсім повні матеріяли. Наприклад, ве-

дикі прогаалині є в справі вивчення торфу.

Все-ж комісія має чималі матеріяли про природні богатства Київського району. Сі матеріяли дають певність, що навіть, коли-б Донбас не істнував, наш район був би забезпечений паливом.

Досить великі поклади бурого вугля є під Звенигородкою. Іх можна було-б використати для електростанції.

Дніпро — велика сила.

Величезне жерело енергії дає Дніпро. Тепер рубя ставить ся справа про встановленє водного шляху Рига — Херсон.

У звязку з сєю справою потрібно перевести використанє водної сили Дніпра. На півдні ся справа вже наближаєт ся до розв'язання. В центрі ухвалено влаштувати під Олександрівською стачію на 600000 кіньських сил.

В справі використання водної енергії дуже заікавленє селянство. Се виявляєть ся в тому,